

دراسة الأصول الأرثوذكسية الآبائية لكتابات الأب متى المسكين

الكتاب الثاني:

الكنيسة عروس المسيح

دير القديس أنبا مقار

:

.

:

:

.

. 2003 :

:

2780 . .

2003/17599 :

977-240-201-7 :

المحتويات

5.....	:
15.....	:
26.....	:
71.....	:
80.....	:
87.....	:
89.....	:

الفصل الأول

الكنيسة: الموضوع الحاضر - الغائب

" "

(1)

"

"

(1)

:

» :

«

...

.(13:12 1)

.

.

(16:11 1)

»

.(14:2 1)«

:

.

:
) .

.(

:

» :

» (12:12 1) «
.(4:4) «

.

.

:

.1

.2

.3

.(16-15 :2)

.

:

(1)	(1)
(2)	(2)
(3)	(3)
(4)	(4)

(19-12:5)

(48-21:15 1)

" " " " "

:

.1

.2

:

· ...

.

."

"

)

» :

(

» :

.

" :

.(5:5) «

1) «

» :

,

.(7:4

.(

-

) "

:

★

2)

★

(4:1

-

:

"

✦

"

.Secret

Predestined

(2)

. Limited Atonement

:

✦

" "

:

✦

" :

"

"

"

:

(2)

“for Calvin, all for whom Christ died are saved, and not all men are saved, it follows that Christ did not die for all men.”

)

" :

(

: "

(J. I. Packer ‘What did the Cross Achieve?’ *Tyndale Bulletin*, 1974, p. 37)

)

- (

“ ” ” ” ” ” ” ”

.

“ ” ” ” ” ” ” ”

“apothēsis

”

”

”

” ”

...

.

:

“ ” ” ” ” ” ” ”

]

“ ( )

⁽³⁾ [( )

“ ” ” ” ” ” ” ”

!novel doctrines

ACO, I,1,6, p. 46,35-7. - 8 :2 (3)

- :

_____ :

_____

... " :

.(-) "

:

.

الفرق بين المساواة والمِثْل:

" " " "

-

.

" "

-

» :

.(3-2:3 1) «

“ ”

.

(17:5) «. » ✦

» : ✦

(55:8) «.

“ ” “ ” ✦

. (10:5) « »

.(21:3 1) “ ” ✦

“

.(26:1) “_____

.

.

.

الفصل الثاني

الكنيسة جسد المسيح

وحدة إلهية إنسانية هي جسد المسيح

وليس تجمعا بشريا

ما هو فوق الكلمات ويعلو على صورة الحياة
البيولوجية:

( ) ( )

(3:3)

(4)

"

"

( )

✦

( )

✦

» :

(21-20:2 1) «.

" "

" ( )

✦

"

محاذير:

:

"

"

.1

(16:4)

.2

ما فوق حدود الحياة البيولوجية:

» :

) «

» :

(20:2).

(20:2) «

(20:2) «

» :

(20:2) «

» :

.		
	"	" :
.		
:		
	.(11:6)	★
	.(11-10:4 2)	★
	.(10:5) ( )	★
	.(3:3)	★
	.(4:3)	★
	.(21:1)	★
	.(2:1 1)	★
	.(4:1)	★
.		
	.(36:3)	★
	.(14:4)	★
	.(28:10)	★

(25:10) .

(2:17) .

(22:6) .

ما هي حياة يسوع؟

/

:

مدرسة هدم كل شركة بين الثالث والإنسانية

في يسوع المسيح وبالروح القدس.

“ _____ ”

“من سيفصلنا عن محبة المسيح؟”
(35:8)

.(38:8)

« »

)

: (18:4).

.« - - - »

» :

.(39:8) «.

« »

-

-

:

(" ") »

«...»

✦

✦

» :

) «.( ) ( )

(27-25:5)

✦

:

(30 29:5) «.

»

✦

-4 1994 « »)

.(5

"

.(5) "

"

( )

]

" _____

" [:

.(5)

✦

.

:

«.

»

(21:3)

"

"

:

:

:

:

:)
: ((4) " "

:
: " "

.(5) "

:

« . . »

.

-

-

❖

.

:

"

"

_____ ... _____

«_____» _____

" " " " "

"

.(_____) "

.

:

) 9:1

:(142-141

]

¹m<n ~autÕn carizomšnoj

(9:8 2)

qeo... te ka^

qeoà tškna

.[(15:8) " "

(36:14) " "

"

"

:

[

]

.(22:4)

الفصل الثالث

مسقط الرأس للبشرية المفتداة

" "

:

.1

.2

» :

«

«

» :

.

:17

= di' ^{TM}autoà te ka ^{TM}n ^{TM}autù :

: through himself and in himself

.(726:2) [

." " :

:2:4

tõ †dion †gaqÒn

( )

( )

( )

.(520:1) [

40-27

)
:(61

[

<p>» :</p> <p>«</p> <p>» :</p> <p>(6:2) «</p> <p>(52:2)</p>	<p>( )</p>

(5)

"

"

(6)

"

" :

---

(5)

33:3

- 4 :

:

(6)

·
:
( )]

( )
·⁽⁷⁾[

... :]

·⁽⁸⁾[
" "

3 : 31:3 - 200 (7)
.6 (8)
.31:3 -

:

Xere pima`n12elet: etcelcwl ,qen ov(0o `nr358: `nte pinvmfioc `mm3i: `eta894hwt p `e5metrwm i.	] .[
---	------

( )

:

]

[

( )

[

]

( )

:

حواء أَعْتَقَتْ بِتَجَسُّدِ الرَّبِّ:

:]

[. .

(-)

:« 16:3»

]

»

«

. [

(-)

”

”

" :

:

"

)

]

(

.[

(

-

)

:

:

" :

"

( )

( )

" :

) - "

(-

»

(1:13) «

.

:

]

...

.[

...

:

]

.[

:

[ ]

]

.[

: " _____ "

.[ ]

.

:

]

.[

( )

:

]

.[

!

أخذ الذي لنا وأعطانا الذي له

)

:

(338 -

( )

]

( )

.[(9:6)

:

]

.[
(123-122:3 - 1:12)

**بداية الوجود الإنساني الجديد باتحاد اللاهوت
بالناسوت:**

:
] 2)
(4 :) - [(4:1

] ( )

( ) ( )
) ( ) ( )
(33:3) [(

)
(
(9)

:

]

yucikõn

) [

---

(9)

"

"

" " " "

" "

.

-

-

:

" "

-

" "

.

.

-

-

-

-

-

.

-

“ ” “ ”

:

(21:1 2)

“ ” “ ”
“ ” “ ”

- -

...

...

52:2) «

»

:

(

:

]

) [

.(252:3

30

:

الرب الواحد يسوع المسيح, والكنيسة الواحدة التي رأسها المسيح

kefal» :

) .

.(19:2 - 15:4 - 18:1

19:2

» 16 15:4

.«

:

)

:

89)

(3:7

.
.
:18:1

3

.

]

“ ”

( )

- -

[(18:1) «

» :

:

19:2

:«

»

]

.«

» .

.[

» :22-19:2

:

.«

( )]

.( ) - [

...

.

" "

" " " " :

mystical

:

جوهر التجسد أنه ينزع صفة انفراد وانعزال الله عن البشر

.

:

:

]

» :

.cemented

. (27:73) «

( )

.(24:3 1) «

» :

." " " "

" " " "

" " " " " " " "

" " " "

) " " " "

" " " " (-

" " " " " " " "

" " " " " " " " " "
 " " . " "
 . .
 (10) [...
 :
) [ ]
 (2:1
 " :
 35:8) « » : "
 (.(39:8) " " :
 :12:6 1 17
 ]
 .[
 .23-1:3 8 (10)

:

" " " " " "

) « » :
» .(17:1) « » (16:1) « » (16:1

.(6:8 1) «.

:

" "

» :

.«

" "

1959

" :

"

:

-

-

.

« »

:

«

»

:

» ❖

(23 22:6) «.

:

» ❖

(4-2:1 1) «.

:

» ❖

(

-

-

)

---

2) «.( )

(10-9:1

» :
(16-15:6 1) «.

»
(3-1:17) «.

]:

[

:

]

^{TM}kbfillontej

---

qeto^ dÿ
^1me<j e,,j uf0thta ka^ qeo^ kat!
(11)[cfrin
)

.(261:2 40-27:1) -

:32 « » :

]

.111-110 :1 - 9:1 (11)

Likeness

(12) [

:

]

çx...wma

(13) [

( )

.

-

)

(

.288:74

:2

.525 :73

(12)

(13)

• :
• :
• :

•

:

. [ ]

" "

" "

• ... ..

)

(14-12:5

_____ :

( ) _____

•

Gibbon

” :

(36:25) ”

:

ما هي الشركة في اللاهوت من الخارج؟

daneizomšnon

” ” dane...zw

⁽¹⁴⁾(G. Lampe)

---

(14) Ed. G. W. H. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon*, Oxford 1961, 1972, p 333.

“ ” “ ” “ ”

(15)

.

”

“ ” “ ”

“ ”

.(16:1)

« »

:(

)

Giver

]

⁽¹⁶⁾[

be on a par with the recipients

“ ” « »

.

:

38:7

( )

]

1) [

.(688 :

---

(15) Liddel and Scott, *A Greek-English Lexicon*, Oxford 1996, p. 368.

.250 :1

3:2

(16)

:

12

)

:

(

:

"

"

"

"

» :

(23 :7) «

:

:10:11

( )]

⁽¹⁷⁾[

.726 :1 (17)

“ ”

“ ” $\hat{x}$ wma
(168-167 Lampe) “ ” “ ”

:#dijoj

‡dijoj

“ ” = „diopoišw
) .o„ke<oj
“ ” (Lampe) “ ”

‡dijoj .(938-937 666-664
114

“ ” :12 4-3:10
“ ” :10:6 o‡keioj

« » .« » :
1 .« » :19:2
« » .« » :8:5

) [#dion]

.(1:1 " " :

" (19:1)

(29:1)

."

LogŃj #dioj

) .(24-23:3)

(223:3

:

"

" :

]

" :( )

"

.(65:2 " " :)

:

)

(«

»

" :) .qeoforumšnouj

.(70:2 "

( )

"

"

:

.["sÚndesmon tÁj ċgapÁj

24

:

( )]

(...)

.

.

( )

:

..."

" :

1) «

»

( )

.(13:4

...

.[

:

]

.[

.

.

]

unite

.[

:

)

.(67

:

24:16

]

( )

» : .( )
[.(15:4 1) [«

:

]

( )

.[

**الوجود الخاص في الجسد
حسب شرح القديس أناسيوس:**

]

.[„diopoie< tai

Ôrganon"

"

"

. (8)

."

.(20) ⁽¹⁸⁾

æj †dion

" "

(19)

.

:

.1

"

":

---

(18)

" "

" "

(19)

"

"

"

"

"

"

( )

( )

«

» :

.2

( )

" "

" :)
" :

(37:1).

47 :

"
"

.3

تَالَهُ نَاسُوتِ الرَّبِّ يَسُوعَ الْمَسِيحِ:

" "

:

” ”

” :

” -

:

!!

تأله ناسوت الرب في كتاب: تجسد الكلمة:

:

- -

.

:« »:

...]

Ôrganon

.(3:8) [

( ) ...]

[

.(4:8)

.(1:9) [ ]

]

.(22:9) [

) [ ]

.(1:10

]

...
.(5:10) [

...

]

.(2:20) [

...

]

.(5:20) [

. ( )]

( )

.(6:25) [

:

:

]

.(3:54) [

«

» :"

"

.(3:4)

.

تأله ناسوت الرب في كتاب: المقالات الأربع ضد الأريوسيين:

« (6:82) » :

:

...]

( )

9:1 [15:1 16:1]

.(39:1) [ ]

.(39:1) [ ]

- -]

.(47:2) [ ]

]

69:2) [" :)

« :
.(« » :

:

]

57:3) [( ) ( )
(17-7:4 58:3

تأله ناسوت الرب والأسرار الكنسية:

:

" "

" "

sunffeia

.>nwsij

" " " " " " " " " " " " " " " "

:

:

-

:

...

-

" "

...

.

-

:

1975

(20)

» :

.(8 :13) «

:

]

[he is severed from the Godhead.

---

(20) R. Wilken, *Judaism and Early Christian Mind: A Study of Cyril of Alexandria*, 1971.

Daniel A. Keating, *The Baptism of Jesus in Cyril of Alexandria: The Re-Creation of the Human Race*, Pro-Ecclesia 8, 1999, pp 201ff.

Cledonius)

:37 101 383

(176

]

( )

) [.

(

( )]

( )

( ) [.

:

( ) ( )]

For what He has not assumed He has not
. [healed; but that which is united to his Godhead is also saved

John A. Mc

: **Guken**

St Cyril of Alexandria, *The Chronological Controversy*, E.S. Bill, 1994, pp.

)

:(

]

.[

40

.

"

"

"

"

.

...

:

" :

1957

1970

"

348

.

(

-

)

6

40

:

:( ) **Three births**]
:( ) " " :( ) " "
. ( )

...

...

.

:3) « ... » :
.[(7 :2) (35 :9) (11 :1) (17
" "
" "

:

E Gebremedhim, *Life-Giving Blessing: An Inquiry into the Eucharistic Doctrine of Cyril of Alexandria*, Uppsala 1977.

“ ” “ ” “ ” :

“ ”

“

“meqOrion

» :

.(23 :7 :) «

.(84 :2 :)

:

( )]

æj .... ( )

xwopoiŌn çlhqîj kai „d^an aÛtoà toà
.[LŌgou

)

(

**تأله ناسوت الرب في الفصل الحادي عشر
ضد نسطور:**

]

...

„d...a sfrx

.[

”زواج المسيح بالكنيسة“

الأصالة الأرثوذكسية لمقالة ”العريس“

”

”

:

:

”

”

”

”

» :

...

( )

...) «... (20 - 16 :2

« (3 :6 - 11)

»

)

”

”

(16

“

”

.

:

...

» +

(11 - 10 :61) «.

...

45

:

.

.

:

(20 - 18 :2)

(39-33:5)

(17-14:9)

« » (19 :2) « »

»

“

” :

.

«

(11 - 7 :14 : 22) .(24 :

(5 3 :45) « »

(9 :9 - 5 :21) .

Patrologia

- 20

-

)

(51 :37

Oriente

Mystical العشاء السري والزواج السري

" " " "

" "

(4 :15) « » "

"

128

1 :10 21 :2 7 - 1 :5 14 - 8 :80)

(41 - 33 :21

«

» "

"

22 :15 1) (21 - 14 :5)

(3 - 2 :11 2)

(

(30 :5) «

»

(23 :2)

«

»

(14 :3

) "

"

3 4 :2 - 4 :1 : " "

Abercius (10 :3 3 - 2 :
6 :1 " " ⁽²¹⁾)

)
(

.

:

]

...

(7 :51) [.

( )]

.

[.

:31 8 :15 10 :9 11 :2)

نشر النص(21):

Lightfoot, *Apostolic Fathers*, part 2, vol 1 pp. 469 - 80

:

:

]

(De Continentia 23) [.

1 - زواج المسيح بالكنيسة في سر الإفخارستيا:

]

...

."

"

.( )

[

"

"

- 12 :2

2 :2

)

(17

»

]

.«

“ ”
[... (7 :83)]

2 - الزواج الذي تمَّ في رحم البتول والدة الإله:

. « »
45

(44)

: 5 .50 – 33

St. Augustine, *Expositions of the Psalms*, translated and ed. by: Maria Boulding and John E. Rotelle, New City Press, USA, 1999.

:

شرح مزمور 44 - عظة أُلقيت في الكاتدرائية بعد
ترميمها في 2 سبتمبر سنة 403:

]

...

“ ”

“ ” : “ ”

...
(281 280) [...

：“ ” :

“ ”]
(8 :2 1) « »
» :
(9 :14) «

·
( )

epithalamia

Thalamus

« (5 :19) »

-
:19 :)
.(31 :5 8 :10 6

»
(1 :1) «

: .« » :
. (6 :5 23 :3 :) « »

) [. (283 282

2 :1

]

.[

]

( )
(4 - 1 :2   4 :8) [.

الكنيسة واتحاد اللاهوت بالناسوت

:

]

( )
(533 :1) [.

« (3 :3) . »

( )

« 1) 5 : » .

(19)

( ) (6 :6 7)⁽²²⁾

1377 :75

(22)

---

(23)

]

...

...

[.

( )

[.

]

( )

.

."

" "

" "

"

.

"

"

"

"

(70)

---

(23)

• _____

.

"

"

."

"

:

]

."

"

.

" :
» :

)
(" (22 :20) «

[.

19 18 :17

53 :4

)

(375 :71

355

719 :2

46 :1

" :

)

(24)"

.

-

-

(

:

]

.(9 :2)

(25 :1

2 :3

) [... (16 :1)

" "

"

" :

.

-

-

communion of idioms

"

" idiom

:

---

(24)

...]

.

.[

( )

":

" " «

» :

brotherhood

".(9 :14) «

»

]

.

brotherhood

( )

[.

"

"

:

❖

)

]

‡dion tÁj

" "

‡nqrwpÒthtoj

" "

‡dion toà

(256 :75) .[LÒgou

:4) "

"

" " .(520 :1 2

" "

meteskeÚasen

:

transformed

]

dwel

çd<non ^{TM}n ~autù

.[

(PG 73,565 - 520 2)

الفصل السادس

أسئلة معاصرة والرد عليها

:

:

:

1) «

»

(16 :10).

”

” :

- 1

(27:12 1) «

\

»

» ”

”

(30:5) «.

- 2

”

”

”

”

- 3

)

1900

(

:

:

.1 :9   11 :14

scetik»

TM pitethdeumšnh

مناجاة

إلى الأب متى المسكين

لا أريد أن أمدحك لأن مدحك من الله.
ولا أستطيع أن أُلخِّص جهادك وأنت وحدك تقف أمام قوَّات الظلمة بلا
شريك لك من البشر سوى صلوات الذين يحبونك وهم تلامسوا مع المسيح
فيك ومع الحياة التي جنَّت تبشَّر بها.
أنت شجرة مثمرة نلتني عليها الحجارة فُتُعطِي الثمار، ونحن لا نرمي
الأشجار العاقرة بل تلك التي تعطي لنا ثمارها.
عندما أسمع كلمات النبوة عن الرب يسوع أتذكرك "تعييرات مُعيريك
وقعت علينا جميعاً" وعليك أنت قبلنا، لأنك أول الصف في لواء القديسين
المجاهدين.

عشية تذكُّار استعلان صعود جسد السيدة العذراء
21 أغسطس 2003 م – 15 مسري 1719 ش